

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 września 2013 roku skierowanym przeciwko J. S., (...) S.A. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodowej spółki kwoty 717,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od daty wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powodowa spółka wniosła również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powódki wskazał, iż inwentaryzacja przeprowadzona w dniu 16 września 2012 r. wykazała niedobór w kasie, za którą pozwana ponosi odpowiedzialność na podstawie umów (pozew k. 3 – 6).

Nakazem zapłaty z dnia 27 września 2013r. pozwanej nakazano zapłatę na rzecz powoda kwoty 717,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12 września 2014r. do dnia zapłaty oraz kwotę 165 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 135,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (nakaz zapłaty k. 23).

W sprzeciwie do nakazu zapłaty złożonym w dniu 11 października 2013r. pozwana wniosła o uchylenie powyższego nakazu zapłaty w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że powódka nie umożliwiła pracownikom realnego udziału w inwentaryzacji, ponadto wskazała na szereg zaniedbań powódki w zakresie organizacji pracy i zabezpieczenia mienia w placówce nr 12 w G., w której pozwana świadczyła pracę, a które w jej odczuciu przesuwają ciężar odpowiedzialności za stwierdzone niedobory z pozwanej na powódkę (sprzeciw k. 27-29v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana J. S. była zatrudniona w (...) S.A. w W. w okresie od dnia 02 marca 2012 r. do dnia 20 października 2012 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Kierownika Sklepu w sklepie (...) znajdującym się w G. przy ul. (...) (świadcstwo pracy k. 14, zeznania pozwanej k. 83 - 85).

Zgodnie z podpisanym zakresem obowiązków powódka, jako Kierownik Sklepu odpowiadała materialnie za stan gotówki z codziennych utargów przekazywanych jej za potwierdzeniem odbioru przez kasjera, a także za niedobór gotówki w raportach kasowych oraz miała obowiązek wyrównania strat zaistniałych na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania powierzonych obowiązków (zakres obowiązków k. 19– 21, zeznania świadka P. K. – k. 217 – 219, zeznania świadka T. G. – k. 220 - 221).

Powodowa spółka podpisywała z pracownikami umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej. W dniu 26 marca 2012 roku powódka podpisała z pracownikami Delikatesów (...) – sklepu nr 12 w G., w tym z pozwaną, umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej, na podstawie której powierzyła pracownikom łącznie mienie znajdujące się w sklepie nr 12 w G.. Powierzone mienie obejmowało towary stanowiące własność pracodawcy oraz mienie powierzone pracodawcy, obecnie i na przyszłość z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się. Zgodnie z § 3 podpisanej umowy, powierzenie mienia obejmowało przeprowadzenie inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej towarów przechowywanych w sklepie nr 12 według stanu na dzień podpisania umowy, tj. 26 marca 2012 roku z udziałem wszystkich pracowników podejmujących się wspólnej odpowiedzialności materialnej i podpisanie umowy przez wszystkich pracowników przyjmujących tę odpowiedzialność. Za ewentualne niedobory i szkody w towarach handlowych pracownicy podpisujący umowę byli odpowiedzialni w częściach procentowych określonych w treści umowy. Umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 26 marca 2012 r. podpisało siedmiu pracowników powoda: pozwana – J. S., P. S., W. D. (1), G. G., K. S., A. P., D. K.. Zgodnie z jej treścią niedobory i szkody podpisani pracownicy ponoszą w stosunku procentowym w wysokości 14,32 % szkody (umowa k. 14).

Sklep nr (...) w G. jest samoobsługowym sklepem o powierzchni około 100 m². Praca w sklepie odbywała się na zmiany. Na jednej zmianie zwykle pracowały 2 -3 osoby. Sklep nr (...) wyposażony był w monitoring. Monitoring ten podłączony jest do centrum monitoringu, kamery na sali sprzedaży połączone są z rejestratorem w pomieszczeniu

kierownika sklepu. Innym zabezpieczeniem był przycisk antynapadowy, którego użycie umożliwiało wezwanie grupy interwencyjnej (zeznania świadka P. K. k. 217 – 219v, zeznania świadka K. S. k. 274 - 275.).

W spornym okresie nie zanotowano żadnego przypadku kradzieży zgłoszonej na Policję (zeznania świadka T. G. k. 220 – 221).

W sklepie w okresie wakacyjnym 2012 roku przeprowadzano remont. W trakcie remontu towar zabezpieczony był w małym magazynku za pomocą kłódki. Część towaru przechowywana była w innych sklepach. Lody i napoje pozostały w sklepie. W czasie remontu nie sprzedawano towaru (zeznania powódki k. 83 – 85, zeznania świadka P. K. k. 217-219v).

Pracownicy sklepu nr 12 w G. byli niezadowoleni ze sposobu przeprowadzania remanentów, tj. sposób przeliczania towarów w czasie remanentów, który był przeprowadzany przeważnie przez oddelegowanych z R. pracowników w bardzo szybkim tempie, co rodziło ryzyko pomyłki. Pracownicy skarżyli się również na uszkodzenia lodówek i zbyt duże w stosunku do potrzeb zatowarowanie sklepu, co sprzyjało przeterminowywaniu się produktów (zeznania świadka W. D. (2) k. 304 – 305).

W sklepie każda kasjerka na koniec zmiany liczyła pieniądze, drukowała paragon kończący zmianę i zanosila do kierownika, który wkładał pieniądze do sejfów (metalowej kasetki) w biurze. Dostęp do klucza do sejfów miał każdy pracownik (zeznania świadka W. D. (2) k. 304 – 305).

W rozliczeniu inwentaryzacji sklepu nr 12 w G. dokonanej 16 września 2012 r. stwierdzono niedobór gotówki. W inwentaryzacji przeliczenia gotówki uczestniczyła pozwana, jako kierowniczka sklepu. Pracownicy oświadczyli, że wszystkie towary objęte inwentaryzacją zostały policzone, przeważone i spisane na arkuszach oraz znajdują się na stanie magazynowym. Ponadto nikt nie wniósł zastrzeżeń do pracy Komisji Inwentaryzacyjnej. Według raportu w kasie powinno być 8.126,58 zł. Rzeczywiście znajdowało się tam 3.914,20 zł. Niedobór gotówki wynosił 4.222,38 zł. Kwota ta została pomniejszona o błędnie ujętą wpłatę do banku wysokości 3.500 zł oraz różnicę za płatność kartą w wysokości 4,90 zł. Różnica po rozliczeniu kasy wynosiła 717,48 zł (protokół z inwentaryzacji k. 17, dokument rozliczenia inwentaryzacji – k. 114, oświadczenie – k. 113, nota k. 18).

Pozwana podpisała protokół z inwentaryzacji kontrolnej środków pieniężnych z dnia 16 września 2011 r. i nie wniosła pisemnych zastrzeżeń do pracy komisji inwentaryzacyjnej (protokół k. 17, zeznania powódki k. 83- 85).

Powód w dniu 10 października 2012 roku wystawił pozwanej notę księgową nr (...) na kwotę 717,48 zł z tytułu niedoboru w kasie stwierdzonego podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w dniu 16 września 2012 roku w sklepie nr 12 w G. przy ul. (...) (nota księgowa – k. 18).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w toku postępowania dowodowy materiał w postaci wskazanych wyżej dokumentów, jak również w oparciu o zeznania świadków: P. K. (k. 217 – 219), W. D. (2) (k. 304-305v), T. G. (k. 220-221) oraz częściowo z zeznań pozwanej (k. 83 – 85, potwierdzone na karcie 321).

Sąd dał wiarę wskazanym wyżej dowodom z dokumentów albowiem ich wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu oraz nie była przez strony kwestionowana.

Sąd nie oparł swoich ustaleń faktycznych na zeznaniach świadka K. S. (k. 274 – 275). Świadek w swoich zeznaniach przyznała, że pracowała w sklepie do lutego 2012 roku, nie mogła zatem przekazać własnych, wiarygodnych spostrzeżeń temat sytuacji w sklepie w spornym okresie tj. od marca do listopada 2012 roku.

W ocenie Sądu zeznania pozostałych, przesłuchanych w toku postępowania świadków również zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności w całości, gdyż były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały.

Sąd dał jedynie częściowo wiarę zeznaniom pozwanej J. S., tj. z wyłączeniem tego fragmentu jej zeznań, w którym twierdziła ona, że w dniu 14 kwietnia 2013 roku podpisała umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej nie zostało poprzedzone inwentaryzacją. Przeczy bowiem temu wprost dokumentacja złożona przez pełnomocnika

powódki (k. 307-308). W pozostałej części, w ocenie Sądu, zeznana pozwanej zasługują zaś na wiarę, jako zgodne z pozostałym materiałem dowodowym uznanym przez Sąd za wiarygodny.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 124 k.p. pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się: pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności, narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu (§1). Pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu innym niż wymienione w § 1, powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się (§2). Od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia (§3).

Stosownie do treści art. 125 k.p. na zasadach określonych w art. 124 k.p. pracownicy mogą przyjąć wspólną odpowiedzialność materialną za mienie powierzone im łącznie z obowiązkiem wyliczenia się. Podstawą łącznego powierzenia mienia jest umowa o współodpowiedzialności materialnej, zawarta na piśmie przez pracowników z pracodawcą (§1). Pracownicy ponoszący wspólną odpowiedzialność materialną odpowiadają w częściach określonych w umowie. Jednakże w razie ustalenia, że szkoda w całości lub w części została spowodowana przez niektórych pracowników, za całość szkody lub za stosowną jej część odpowiadają tylko sprawcy szkody (§2).

Szczegółowe zasady odpowiedzialności materialnej pracowników, zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 126 § 1 k.p. określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 października 1974r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie. Zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 i 3 powyższego rozporządzenia, pracownicy mogą przyjąć na podstawie pisemnej umowy zawartej z pracodawcą wspólną odpowiedzialność materialną za szkody spowodowane powstaniem niedoboru w powierzonym im łącznie mieniu, na warunkach określonych w omawianym przepisie. Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej co do zasady może być zawarta, jeżeli na przyjęcie wspólnej odpowiedzialności materialnej wyrażają zgodę wszyscy pracownicy zatrudnieni w miejscu powierzenia mienia. Jednocześnie, zgodnie z § 7 wskazanego wyżej rozporządzenia, wspólna odpowiedzialność materialna nie wyklucza odpowiedzialności indywidualnej za inne mienie powierzone danej osobie. Stosownie do przepisu § 8 ust. 1 powyższego rozporządzenia warunkiem ustanowienia wspólnej odpowiedzialności materialnej jest powierzenie mienia łącznie wszystkim pracownikom, którzy mają być objęci taką odpowiedzialnością - na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej z ich udziałem lub z udziałem osób przez nich wskazanych oraz zapewnienie im możliwości zgłaszania uwag w związku z przebiegiem i wynikami inwentaryzacji. Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji na podstawie, której powierza się pracownikowi mienie z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się, odpowiadają nie tylko członkowie komisji inwentaryzacyjnej, lecz również pracownik, który w takiej sytuacji godzi się na przyjęcie odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 września 1986r. w sprawie o sygnaturze IV PR 254/86, Lex nr 12997).

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że odpowiedzialność pracownika za powierzone mienie uwarunkowana jest zatem przede wszystkim istnieniem pisemnej umowy o odpowiedzialności materialnej, udokumentowanym powierzeniem (do zwrotu lub wyliczenia się) w związku z tą umową mienia pracownikowi w okolicznościach umożliwiających mu (w toku inwentaryzacji) zgłaszanie zarzutów, powstaniem szkody w powierzonym pracownikowi mieniu oraz zawinieniami pracownika związanymi przyczynowo z powstaniem tej szkody (które w myśl wytycznych z 29 grudnia 1975 r. o materialnej odpowiedzialności pracowników mogą wynikać z samego faktu zaistnienia szkody w mieniu powierzonym). Analogiczne stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 lipca 1977 r. w sprawie o sygn. IV PR 156/77 (Lex nr 14399).

Zgodnie z brzmieniem art. 124 § 3 k.p. od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 tegoż przepisu pracownik może się uwolnić jedynie wtedy, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia. Potwierdza to

również teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2000 r. (I PKN 635/99; opublikowano: OSNP z 2001 r. Nr 21, poz. 642), gdzie stwierdzono, że nawet pracownik, któremu nie można przypisać winy w nadzorze nad mieniem powierzonym z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się ani winy umyślnej za szkodę powstałą w tym mieniu, nie jest zwolniony od odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 114 k.p. W podobnym tonie wyraził swój pogląd Sąd Apelacyjny, uznając konieczność poniesienia odpowiedzialności przez pracownika nawet za niedobór wynikły z przyczyn nieustalonych (por: wyrok z dnia 2 czerwca 2009 r. w sprawie III APa 41/2009, LEX nr 1645639). Jednocześnie to na pracowniku ciąży obowiązek wykazania w trakcie procesu, że szkoda powstała na skutek okoliczności od niego niezależnych (tak: A.Król, Odpowiedzialność materialna pracowników za powierzone przez pracodawcę mienie. Komentarz praktyczny do art. 124 kodeksu pracy, ABC 122217).

Z powyżej poczynionych rozważań wynika zatem, iż pracodawcę obciąża ciężar dowodu w zakresie wykazania prawidłowego powierzenia mienia oraz nierozliczenia się z niego przez pracownika, zaś pracownik kwestionując swoją odpowiedzialność z tytułu umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone musi wykazać, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia, o czym stanowi art. 124 § 3 k.p.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania, wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie nie zaistniały przesłanki uchylające materialną odpowiedzialność pracownika – pozwanej z tytułu niedoboru gotówki stwierdzonego w wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w dniu 16 września 2012 roku. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż powodowa spółka prawidłowo powierzyła pracownikom sklepu nr 12 w tym pozwanej mienie w dniu podpisania umowy o odpowiedzialności materialnej, a nadto pozwana w tym dniu w sposób skuteczny przyjęła odpowiedzialność z tytułu gotówki przechowywanej w sklepie po rozliczeniu kas. Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika również, że powódka stworzyła pracownikowi materialnie odpowiedzialnemu za gotówkę po rozliczeniu kas możliwości odpowiedniego zabezpieczenia jej. Sklep wyposażony był bowiem w sejf, znajdujący się na zapleczu sklepu. Ponadto w sklepie znajdował się monitoring, do którego pozwana jako kierownik sklepu miała dostęp.

Jednocześnie z ustaleń dokonanych przez Sąd wynika, że dostęp do sejfu mieli wszyscy pracownicy. Jednak należy zauważyć, że to kierownik sklepu, a nie kasjerzy miał obowiązek umieszczenia dziennego utargu w sejfie. Pozwana ponosiła odpowiedzialność materialną za stan gotówki z codziennych utargów przekazywanych przez kasjerów. W ocenie Sądu tylko kierownik powinien mieć dostęp do sejfu, zezwalając na dostęp do niego innych pracowników pozwana dobrowolnie narażała się na ryzyko powstania niedoborów gotówkowych. Powódka zapewniła pozwanej środki ochrony, nie może zatem odpowiadać za nieprawidłowe ich wykorzystanie przez pozwaną.

W tych okolicznościach brak podstaw, aby stwierdzić, jak to czyni pozwana, iż organizacja pracy w sklepie uniemożliwiała należyte zabezpieczenie gotówki po rozliczeniu kas. W spornym okresie pozwana odpowiadała materialnie za gotówkę przechowywaną w sklepie po rozliczeniu kas, a więc w celu uchylenia się od odpowiedzialności powinna wykazać stosowną staranność w odpowiednim jej zabezpieczeniu, czego w toku postępowania dowodowego nie uczyniła.

Jednocześnie w tym miejscu odnosząc się do zarzutów pozwanej w zakresie nieodpowiedniego zabezpieczenia mienia przez pracodawcę, nie sposób uznać, iż skutkują one uchyleniem odpowiedzialności pozwanej wobec powoda za gotówkę przechowywaną w sklepie. Sposób zatowarowania sklepu, stan wyposażenia czy ewentualne kradzieże towaru nie mają bowiem żadnego związku ze sposobem przechowywania gotówki po rozliczeniu kas i przekazywania jej następnie do banku. Trudności związane z powyższymi kwestiami choć mogą wpływać na odpowiedzialność za towar w sklepie, nie mają zatem znaczenia dla odpowiedzialności za gotówkę.

W tych okolicznościach brak podstaw aby przyjąć, jak twierdzi pozwana, jakoby wykazany niedobór gotówki miał jakikolwiek związek z niedoskonałością systemu zabezpieczeń placówki, w której świadczyła pracę. Mając powyższe na uwadze oraz zważywszy na fakt, że pozwana nie wykazała, aby zaistniały przesłanki uwalniające ją od odpowiedzialności za powierzone mienie, Sąd na podstawie art. 125 k.p. w zw. ze wskazanymi wyżej przepisami

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1974r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie orzekł jak punkcie I wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i przyznano je od dnia 04 września 2013 r., tj. od daty doręczenia nakazu zapłaty, zaś w pozostałym zakresie odnośnie żądania odsetek ustawowych Sąd powództwo oddalił. Oddalając częściowo powództwo odnośnie żądania odsetek Sąd miał na względzie fakt, iż pełnomocnik powoda żądał zasądzenia odsetek już od daty złożenia pozwu. Jednocześnie nie załączono żadnego dowodu z którego wynikałoby, że pozwanej rzeczywiście doręczono wcześniej jakiegokolwiek wezwania do zapłaty. W tych okolicznościach na potrzeby orzeczenia o odsetkach, w ocenie Sądu należy przyjąć, że pozwana o istnieniu należności dowiedziała się z datą doręczenia jej odpisu pozwu w niniejszej sprawie, tj. 16 września 2013 roku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nastąpiło w oparciu o treść art. 98 § 1 i 2 k.p.c. stosownie do ostatecznego wyniku procesu. W związku z powyższym Sąd obciążył pozwaną na rzecz powodowej spółki kwotą 182 zł, na którą składa się koszt zastępstwa procesowego strony powodowej – 135 zł, obliczony na podstawie § 11 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r. nr 163, poz 1349 z późn. zm.).

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikom stron.
